

TÜRKİYE MÜHENDİSLİK HABERLERİ

YIL : 6

CİLT : 6

SAYI : 65

Müessisi : Orhan YAVUZ
Sahibi : İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI
Adına : Suat BALLAR
Neşriyat Müdürü : Tarık HALULU
Yayın Komitesi Başkanı : Hüsameddin GÜZ
Yayın Komitesi Azası : Halim AĞAOĞLU
Yayın Komitesi Azası : Dumrul APAK
Müşavir : Suat BALLAR
Müşavir : Orhan YAVUZ
Umumi Ajan : Adnan ÇAVLI

★

İdare Merkezi :

Atatürk Bulvarı No: 162/10 Yenişehir - Ankara
Tel : 21369

★

Dizildiği ve Basıldığı Yer :

Yeni Matbaa - Ankara. Tel : 15023

★

Abone Tarifesi :

Fiyatı: 2,50 lira, Yıllığı: 30,- lira olup, dış memleketler için 5,- ve 60,- liradır. Yıllık abone tutarına özel sayı bedelleri de dahildir.

Türkiye Mühendislik Haberleri Mecmuası, İnşaat Mühendisleri Odası âzalarına bedelsiz gönderilir.

★

Telif Hakları Tarifesi :

Mecmuanın beher standart sayfası, telif yazılar için 30,- lira; tercüme yazılar için 20,- lira; orijinal şekil ve resimler için 30,- liradır. Orijinal karikatür'lere 50,- liraya kadar telif hakkı ödenir.

★

Gönderilen yazı ve resimler basılsın basılmaması için iade olunmaz ★ Yayın Komitesi gönderilen yazılar üzerinde lüzumlu tashihatı yapmaya salâhiyetlidir. ★ Basılan tercüme yazılardan dolayı her türlü mesuliyet mütercimine aittir. ★ Neşredilen yazılardaki fikir ve teknik kanaatler müelliflerine ait olup İnşaat Mühendisleri Odası'nı ve mecmuayı ilzam etmez. ★ Mecmuadakı yazılar kaynak gösterilmek şartıyla başka bir mevkutede neşredilebilir.

Sayın okuyucularımız,
İnkılâp Hükümeti Birliğimizi ve Birliğimizi teşkil eden Odaları çok önemli, şerefli bir göreve çağırılmış bulunmaktadır.

Son yıllarda, ele alınmış mühendislik yapılarında neticesi israf, yanlış, kalitesizlik, zarar şeklinde beliren işlerin yüzdesinin önemli miktarda artmış bulunması cemiyetimizi olduğu gibi bütün meslek topluluğumuzu ümitsizliğe düşürecek kadar tedirgin eden bir problem olarak ortaya çıkmıştır.

Birliğimize verilen görev, neticesi milletimize zarar yüklemiş olan işlerin tasavvurundan tahakkukuna kadar geçen safhalarında zararı doğuran sebep ve sorumluları tesbitte yardımcı olmaktadır.

Birlik ve vazife verdiği mensupları çalışmalarına devam ettirmektedirler.

Ancak Birliğimizin muhtelif idare ve teşekküller de çalışan hey'etlere iltihak etmek üzere gönderdiği arkadaşlar yalnız kendilerine tevdi edilen dosyalar hakkında mı düşüncelerini beyan edeceklerdir?

Birliğin bu husustaki politikası ve tavsiyeleri nasıldır?

Bizce dosyalar içindeki muamelâtın formalitelere uygunluğunun tetkiki, işin realizasyonunda çalışanların davranışlarının tahkiki kadar mühim bir husus mevcuttur. Bu hususu «zararlı neticeler doğuran amillerin tesbiti, tekerrür etmemesi için alınması lüzumlu tedbirlerin nelerden ibaret bulunduğu» şeklinde hülâsa etmek kabildir.

Yüzde üçyüz civarında bir devalüasyon geçirmiş olmasın rağmen enflasyoncu gidise devamdan geri kalmayan bir ekonomide İnşaat safhası uzun olan mühendislik yapılarının maliyetlerinde pek tabiidir ki artışlar olacaktır. Ayrıca enflasyon içindeki ekonomilerde daima müşahede edilen kalite düşüklüğü her imalâta olduğu gibi mühendislik yapılarında da görülebilecektir. Yapılan işlerin büyük kısmının program dışı olarak ani kararlarla yapıldığı düşünülürse kalitesizliğin daha da artacağı şüphesizdir.

Görüyoruz ki bugün hepimizi üzen kısa ömürlü, maliyeti yüksek yapıların meydana geliş sebeplerini ve sorumluların davranışlarını muhtelif cephelerden etüd etmemiz gerekmektedir.

Bulanık bir vasat arayan, böyle bir vasat bulduğu takdirde şahsî menfaatini kollayan kimseler her cemiyette olduğu gibi cemiyetimizde de her zamar mevcuttur. Esas problem böyle bir vasatın doğmamasını temin edebilmektir.

Birliğimizin, vazifelendirdiği âzalarının çalışma ve tavsiyelerinin neticesini bir rapor halinde derleyeceğimizi ümit ediyoruz.

Bu raporlar üzerinde eğilecek mütehasıs gurupların bulanık ortamların doğmasını önleyecek ve vatandaşlar arasında sevgiyi artıracak tavsiyeleri muhakkak ki bu mevzularda atılmış yapıcı bir adım olarak karşılanacaktır.

Saygılarımızla

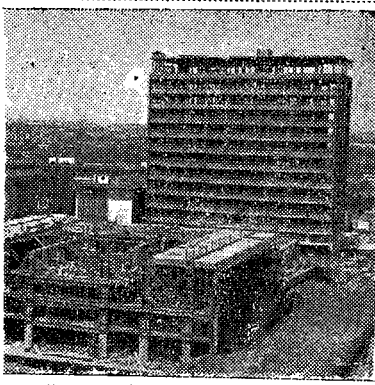
T. M. H.

Killi Zeminlerde Çakma (I)

Yazan :

Dr. -Ing. E. Bachus.

Çeviren: D.A.

ÖN PLANDA GÖRÜLEN İNŞAAT :

ANKARA İMAR VE EMLAK
İŞLETMESİ ANONİM ŞİRKETİ-
NİN Ulus meydanında yaptırdığı
çarşı ve iş hanıdır.

Bu inşaatın çarşı kısmı 8, iş-
hanı kısmı 15 kat olacaktır. Bina-
nın tamamında 300 dükkân, 200
büro olmak üzere 500 hacim bu-
lunacaktır.

İşe 1.4.1960 da başlanmış o-
lup, çarşı kısmı 1962 Haziranında
İşhanı kısmı ise 1963 yılı ilk ay
darında tamamlanacaktır.

Çarşı kısmının her katı gi-
rişlerinde yürüyen merdivenler
yer alacak ve müşterilere bü-
yük bir kolaylık sağlamış ola-
caktır.

Arsa hariç inşaatın maliyeti
50.000.000 TL. sın bulacaktır.

ARKA PLANDA GÖRÜLEN İNŞAAT :

ULUS İŞ HANIDIR.

Müteahhitliğini Muzaffer Bu-
dak'ın yaptığı bu inşaaata 24 Mar-
1955 te başlanmıştır.

Beş büyük bloktan ibarettir
A bloku denilen en yüksek blo-
kun üzerinde bir lokanta kısmı
yer almakta zemin katı ise dükkân-
larla çevrili bulunmaktadır.
B-C-D blokları birbirinden ayrı
olup üç büro katını ihtiva etme-
tedir. Keza zemin kat dükkânlar-
la çevrili bulunacaktır. E bloku
ise dört büro katını ihtiva et-
mektedir. E bloku da keza dört
kat üzerinde büro ve zemin katı
dükkân olarak tertiplenmiştir.

İnşaat takriben 35.000.000 TL.
sına mal olacaktır.

Amerika'daki «Duluth-Superior»
köprüsünün temelleri inşa edi-
lirken orta ve kenar ayaklar için
2120 adet 135 (g=33,2 kg/m) profil-
li çelik kazık ile 760 adet Ø 35 cm
çapında boru şeklinde çelik kazığın
3-15 m kalınlıktaki kil tabakalarına
çakılması icap etmiştir. Darbe ener-
jisi 3380 kgm ve dakikadaki darbe
adedi 111 olan bir tokmak ile yukar-
da bahsedilen kazıkları çakmak ka-
bil olamamıştır; çakmaya karşı kil-
lin gösterdiği mukavemetten dolayı
I profillerinin başı bükülmüş ve tak-
keler içine sıkışmıştır. Bunun ye-
rine darbe enerjisi 3550 kgm ve da-
kikadaki darbe adedi 55 olan bir
tokmak kullanılmış ve kazıklar çä-
kılabilmiştir. Keza Diesel motörü
ile çalışan ve darbe enerjisi 4100
kgm ve darbe frekansı düşük olan
bir tokmakla da iyi netice alınabi-
lir.

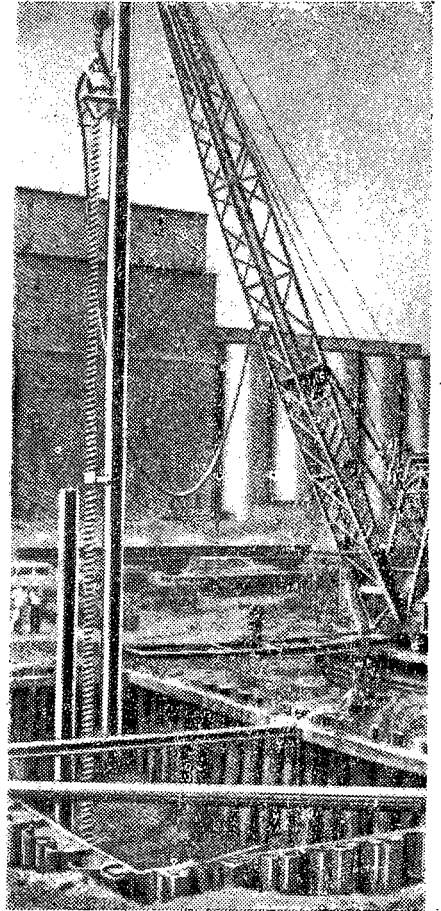
Ø 35 cm lik ve et kalınlığı 6 mm
olan boru kazıkların uçları 7,5 m lik
bir mesafe dahilinde sivrilerek Ø 20
cm çapa malik olan bir alanda son
buluyorlardı; kazıkların üst tarafı
bir çelik levha ile kapatılmıştı. 2500
kgm lik bir Diesel tokmak ile bir
netice alınmamış ve 4100 kgm lik
bir Diesel tokmak dahî kazıkları
ancak 0.30 m çakabilmişti. Keza
darbe enerjisi 3380 kgm olan basit
tesirli bir tokmak da netice verme-
miştir. Vakıa düşey kazıklarda kazı-
ğın ucundaki zemini yıkayarak çok
gayri iktisadî bir şekilde ilerlemek
kabil olmuşsa da, eğik kazıklarda
bu çare de fayda vermemiştir.

Son çare olarak kazık yerlerine
sondaj yapılması cihetine gidilmiş
ve bununla tatminkâr neticeler a-
linmiştir. Ø 25 cm çapında ve 1.20

m uzunluğundaki parçalardan teş-
kil edilen 16 m uzunluklu bir son-
daj çubuğu (Şek. 1) 18 PS lik bir
motörle tahrik edilmiştir. Sondaj
aleti 7-10 dakika zarfında 12-15 m
boyundaki delikler açmış ve ardın-
dan buralara kazıklar kolaylıkla
çakılabilmmiştir.

Killi zeminlerde darbe sayısı
küçük olan ağır tokmakların yüksek
darbe sayılı tokmalara üstün oldu-
ğu eskiden beri bilinen (bir husus-
tur; yukarki modern misâl bunu bir
defa daha teyid etmektedir.

(I) «Der Bauingenieur», 1960/4,
Sah. 150.

Şek. 1 — Motör ve kılavuzu ile bir-
likte 16 m. lik sondaj aleti